

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

GK 180
7/14979

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21 -2010/798549
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Mümin İnan

ÇOK İVEDİ

10 Ağustos 2010

TBMM BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlığa muhatap 16.06.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/14979-23981/49513 sayılı yazıları.

Niğde Milletvekili Mümin İnan'ın Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca, kendileri adına eşgüdümünde cevaplanması tensip olunan 7/14979 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Dışişleri Bakanı

Ek: 2 sayfa

**NIĞDE MİLLETVEKİLİ MÜMİN İNAN'IN
SAYIN BAŞBAKANIMIZA YÖNELTTİĞİ
7/14979 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORU:

02.06.2010 tarihli Başbakanlık internet sitesinde, Sn. Başbakan ve ABD Başkanı Sn. Obama'nın yaptığı telefon görüşmesine ait bilgilendirme notunda;

"Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 1 Haziran 2010 tarihinde ABD Başkanı Barack Obama ile bir telefon görüşmesi gerçekleştirmiştir. İki lider arasında 1 saat süren görüşmede Başbakan Erdoğan, Gazze'ye yardım götüren gemilere yapılan İsrail saldırısı hakkında bilgi vererek, olayın cereyan tarzı ve Türkiye için önemi hakkındaki düşüncelerini açıklamıştır.

Sayın Başbakanımız, İsrail saldırısının kabul edilemez bir hukuk dışılık ve uluslararası teamüllere aykırı bir faaliyet olduğunu belirterek, en kısa zamanda öldürülen vatandaşlarımızın cenazelerini, yaralılarımızı ve gönüllülerimiz ile yardım faaliyeti içindeki gemilerin serbest bırakılarak Türkiye'ye iadesini ve Gazze'ye uygulanan ambargonun bir önce kaldırılmasını istemiştir.

Başbakan Erdoğan, Akdeniz'de gerçekleşen saldırının sadece Türkiye ile İsrail arasında değil, İsrail ile 32 ülke arasında, dolayısıyla bütün dünyayla olduğunu ifade ederek, "İsrail bölge barışına bugüne kadar en büyük katkıyı yapan bölgedeki tek dostunu kaybetme tehlikesi ile karşı karşıyadır. Önümüzdeki günlerde atacağı adımlar, bölgedeki konumunu belirleyici olacaktır" demiştir.

ABD Başkanı Barack Obama ise konuşmasına, İskenderun'da askeri birliğimize teröristlerce yapılan saldırı ile Gazze'ye yardım götüren gemilerde hayatını kaybeden Türk vatandaşları için üzüntülerini belirterek, şehit aileleri ve milletimize en derin taziyelerini ileterek başlamıştır.

Başkan Obama, Türkiye'nin Gazze'ye yardım konusu ve müteakip gelişmelerle ilgili hissiyatını çok iyi değerlendirdiğini, nitekim BMGK kararına katılarak bunu gösterdiğini belirterek, "Bu konunun uluslararası hukuka ve Türkiye'nin beklentilerine en uygun şekilde bir çözüm için yoğun çaba gösteriyoruz. Göstermeye de devam edeceğiz. Türkiye ile ABD'nin bölge barışı için bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da çok yakın ilişki içinde olacaklarına inanıyorum. Bölgeyle ilgili diğer konuları Toronto'da yapılacak G-20 toplantısında sizinle yüz yüze ayrıntılı olarak görüşmek istiyorum" ifadelerini kullanmıştır. Kamuoyumuzun bilgisine sunulur" şeklinde açıklama yapılmıştır.

Basına yansıyan bilgilere göre aynı gün, Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada ise: "Başkan Obama, Gazze'ye gitmekte olan Türk bayraklı gemiye yapılan İsrail askeri operasyonunda hayatını kaybedenler ve yaralılarından dolayı duyduğu üzüntüyü Başbakan Erdoğan'a iletti. Başkan Obama, Başbakan Erdoğan'a ABD'nin İsrail yönetimi ile özellikle yolcuların ve gemilerin serbest bırakılması konusunda yoğun çalıştığını söyledi. Başkan ayrıca olaya ilişkin tarafsız, saygın ve şeffaf bir soruşturmanın yürütülmesini desteklediğini de belirtti." "Başkan Obama, Gazze'ye insani yardım yaparken İsrail'in güvenliğini tehdit etmemenin yollarının aranması gerektiğini de ifade etti." "Başkan, bağımsız ve kendi ayakları üzerinde durabilecek bir Filistin Devleti'nin inşası için kapsamlı bir Ortadoğu Barış sürecine olan ihtiyaca ve bu bağlamda ABD'nin Türkiye, İsrail ve diğerleri ile birlikte çalışma kararlılığına vurgu yaptı" denilmektedir.

1) T.C. Devleti Başbakanlığının resmi internet sitesinden yapılan bu açıklamada, özellikle Sn. Obama'nın İsrail'in güvenliğinin tehdit edilmemesine yönelik değerlendirmesi ve ABD'nin Ortadoğu barış sürecine ilişkin çalışmalarda Türkiye'nin yanısıra, İsrail ve diğer ülkeleri de vurgulaması neden belirtilmemiştir?

2) Bu bilgi notu, Türkiye kamuoyunu yanıltmaya yönelik bir açıklama değil midir? Bu açıklamayla sanki ABD yönetiminin de Türkiye ile aynı hissiyat içinde bulunduğu izlenimini yaratarak, ne amaçlanmaktadır? Sn. Başbakanın Sn. Obama üzerindeki etkisi mi, yoksa Sn. Obama'nın Türk ve İslam Alemine daha duyarlı yaklaştığı izlenimini yaratılmaya çalışılmaktadır?

3) Sn. Obama'nın, İsrail'in güvenliğinin tehdit edilmemesine yönelik değerlendirmesi ve ABD'nin Ortadoğu barış sürecine ilişkin çalışmalarda Türkiye'nin yanısıra, İsrail ve diğer ülkeleri de vurgulamasından sonra Başbakan Sn. Erdoğan'ın tepkisi ve cevabı ne olmuştur?

CEVAP:

Sayın Başbakanımız ile ABD Başkanı Obama arasında yapılan telefon görüşmesinde dile getirilen hususlar, Başbakanlık resmi internet sitesinde yapılan açıklamada gerçeğe uygun olarak yansıtılmıştır.

Türkiye ile ABD, Orta Doğu, Irak, Afganistan gibi dış politika gündemimizde önemli yer tutan konular üzerinde birbiriyle örtüşen bakış açılarına sahiptirler. Bu bağlamda, Orta Doğu Barış Süreci'nin ilerletilmesi ve bağımsız bir Filistin devleti ile İsrail'in tanınmış ve güvenli sınırlar içinde yan yana yaşamaları hedefine yönelik iki devletli çözümün hayata geçirilmesi doğrultusundaki politikalar her iki tarafça da desteklenmektedir. Bu nedenle, ülkemizin Gazze Şeridi üzerindeki İsrail abluka ve ambargosunun biran evvel kaldırılmasına ilişkin kararlı duruşu, insani yardım konvoyuna yönelik İsrail saldırısından sonra ABD nezdinde de en üst düzeyde makes bulmuş ve Vaşington yönetimince, Gazze'deki durumun sürdürülemez olduğu güçlü ifadelerle kayıt altına alınmıştır.

Türkiye, BM'in ilgili kararları, Madrid ilkeleri, Yol Haritası ve Arap Barış Girişimi parametreleri çerçevesinde, Orta Doğu'da barış, istikrar ve güvenliğin kapsamlı ve sürdürülebilir bir şekilde tesisi doğrultusunda atılan tüm adımları destekleyen ilkeli bir tutuma sahiptir. Benzer şekilde, aksi istikametteki tüm adımlar da tarafımızca eleştirilmektedir. Ülkemiz, taraflara nihai statü müzakerelerini olumsuz yönde etkileyecek tek taraflı adımlar atmaktan kaçınmaları, itidal ve sağduyu içinde hareket etmeleri çağrısında bulunmaktadır. Başkenti Doğu Kudüs olan müstakbel Filistin Devleti'nin halkıyla birlikte güvenlik, istikrar ve refahı vazgeçilmezdir. ABD'nin bölgeye ilişkin yaklaşımının, ülkemizin izlemekte olduğu bu politikayla uyumlu olması, Türkiye'nin bölgesinde barış, istikrar, güvenlik ve refah yolunda vizyon sahibi dış politikasının da uluslararası planda kabul gördüğünün bir göstergesi olduğu değerlendirilmektedir.